

Naqqiut**Siunnersuummut 12. april 2019-imeersumut taarsiissut****(Naalakkersuisup akisussaasusup taaguutaanik allannguinerit)****Kitaani qassutikut qallorneqarnissaannut suliniutissatut pilersaarummik Naalakkersuisut UKA2019-imut saqqummiusseqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.**

(Inatsisartuni ilaasorta q Aqqaluaq B Egede, Inuit Ataqtigiit)

Akissuteqaat

(Naalakkersuisut Siulittaasuat)

Siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut Inatsisartunut ilaasorta q Aqqaluaq B Egede, Inuit Ataqtigiit, aalajangiiffigisassatut siunnersuummik saqqummiussaqaarneranut qutsavigaat.

Kitaani aalisarnermut atortut qimaannakkat annaasallu avatangiisinut ajornartorsiutaanerannut Naalakkersuisut isumaqataapput. Aalisarnermut atortut annaasat ajoraluartumik Kalaallit Nunaanni sineriak tamakkerlugu imartatsinni avatangiisinut ajornartorsiutaapput. Aalisarnermut atortut qimaannakkat annaasallu ajornartorsiutaapput, pissutigalugu piginnittuminnit annaaneqarnermik kingorna piffissami sivisuumi aalisartuarsinnaasarmata. Aalisakkat annaasat aalisakkanik tunisassiornermut ilannguttussaagaluarlutik aalisakkanut qassutitut taaneqartartunut qassutiniiginnartarput, plastikkilu atorlugu qassusiarineqarsimasut immami avatangiisinut mingutsitseqataasarput.

Taamaattumik Naalakkersuisut pingaartippaat, aalisarnermut atortut annaasat atorunnaartullu katersorneqassasut nunamullu qallorneqarlutik illersorneqarsinnaasumik iginneqarnissaat siunertaralugu. Aalisakkanut qassutitik allanillu aalisarnermut atortunik salinerup pinngortitami immamilu avatangiisinut plastikki aamma plastikkip sananeqaataanik tappiorannartut (mikroplast) annikinnerulersissavaa. Immap pissarititaanik atuisut akisussaaffimmik tiguseqataassapput tamassumanilu nammineerlutik qassutit annaasatik isumagisassavaat.

Naalakkersuisut 2017-imi aalajangersakkanik arlalinnik atulersitsisimapput, taakku aalisartumut pisussaaffiliipput nammineq qaqitsisassasoq, aalisartup aalisakkat annaasimappagit. Aalisartoq pisussaavoq, Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Nakkutilliisoqarfimmut qassutit allallu aalisarnermut atortut annaaneqarsimasut pillugit nalunaaruteqassalluni, immamit qaqqinnissaat iluatsissimanngippat. Aalisartup nalunaarutigissavaa sumiissuseq, piffik, qassutit allallu aalisarnermut atortut suut annaaneqarsimanersut, qassutit allallu aalisarnermut atortut qanoq annertutigisut pineqarnerisut, aammalu qassutit allallu aalisarnermut atortut immamit qaqqinniarlugit

misiliisoqarsimanersoq. Qassutit allallu aalisarnermut atortut annaaneqarsimasut aamma aalisartup kommuni innuttaaffigisaanut nalunaarutigineqassapput.

Naalackersuisut nunat avannarliit suleqatigiinneranut atatillugu, 2017-2019-imi qassutit allallu aalisarnermut atortut annaaneqarsimasut pillugit oqallittarnerni peqataasimapput. Nunani avannarlerni qassutit allallu aalisarnermut atortut annaaneqarsimasut, qassutit allallu aalisarnermut atortut annaaneqarsimasut annertussusaata nalunaarsorneri, qassutit allallu aalisarnermut atortut annaaneqarsimasut qallorneri, qassutit allallu aalisarnermut atortunit atortussat atoqqinneqarsinnaasut katersornissaannut tigooraaffissanik pilersitsineq, kiisalu eqqakkanik katersineq annertuumik ukkatarineqarput. Nunani avannarlerni qassutit allallu aalisarnermut atortunut annaaneqarsimasunut soqutiginninneq aamma ukkataqarneq, sumiiffimmumt qanittumut taamaallaat killeqartinneqanngilaq, aammattaaq taakku issittumi sumiiffinni mingutsitsinermut ajornartorsiutaasut annertunerusumik ukkatarineqalersimapput. Naalackersuisut isumaqarput, qassutit allallu aalisarnermut atortut annaaneqarsimasut annikillisinneqarnissaata pingaassusaa pillugu annertunerusumik aamma pitsaanerusumik paasissutissiilluni suliaqarneq pisariaqartinneqartoq, kiisalu nalunaaruteqartarneq, nalunaarsuineq kiisalu qassutit allallu aalisarnermut atortunik annaaneqarsimasunik qalluineq annertunerusumik ukkatarineqartariaqartoq.

Kitaani aalisakkanut qassutinik aalisarnermullu atortunik allanik tamakkiisumik saliineq – nunalu tamakkerlugu – annertuumik aningaasartuutaassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Suliniutip pilersaarusiorterani alloriarnissami siullermi sammiviusoq tassaavoq, saliinissamik suliassap annertussusiata matumani ilanngullugu tassunga atasumik inuiaqatigiit aningaasaqarneranni aningaasartuutissat allaaserinissaat.

Avatangiisinut Aningaasaateqarfimmik pilersitsinissaq 2018-imi ukiakkut ataatsimiinnermi Inatsisartut akuersissutigaat. Inuup inuuniarnermi atugai aamma uumasut naasullu piujuannartinnissaannut ataqqinnittumik inuiaqatigiit ineriartorneranni piujuartitsineq nukittorsarneqassasoq Avatangiisinut Aningaasaateqarfiup siunertaraa sunniuteqaqataaffigissallugu. Iluarsartuullugit pilersaarusanut, avatangiisut iluaqutaasunut, aamma avatangiisut ajornartorsiutit aqunnissaannut periutsinik nutaanik misissuisunut ukiut tamaasa aningaasat immikkoortinneqartassapput.

Ukioq maannamiit aalisakkanut qassutaarsiutit atortullu annaasat qimaannakkallu pillugit iluarsartuullugit pilersaarusiata Avatangiisinut Aningaasaateqarfik aqqutigalugu Naalackersuisut tapersorsorniartaat. 2019-imi siunertamut 1 million koruunit immikkoortinneqarput.

Avatangiisinut Aningaasaateqarfiup akisussaaffigisaanik nuna tamakkerlugu aalisakkanut qassutinik allanillu aalisarnermut atortunik saliinermut aningaasat amerlanerusut pissarsiariniarlugit qularnaveeqqusiinermik aqqissuussineq aqqiissutissatut eqqarsaatigineqarsinnaavoq. Aalisakkanut qassutinik pisinermi qularnaveeqqusiinermik aqqissuussinikkut qularnaveeqqusiissut peqqussutigineqarsinnaavoq qassutinillu atorunnaartunik tunniussinermi qularnaveeqqut tunniunneqaaq. Qularnaveeqqusiinermik aqqissuussinerup pitsaaqutaa tassaavoq, nammineq qassutigisat atorunnaartut utertitsinnissaannut kajumissuseqalersitsissammat peqatigitillugu aalisakkanut qassutit atukkat katersornissaannut kajumissaarutaassalluni. Peqatigitillugu qularnaveeqqusiinermik aqqissuussineq uunga ”tunngaviusumik mingutsitsisoq akiliissaaq” tulluarpoq aamma qularnaveeqqutit akiliutigineqanngitsut immikkut saliinermut suliniutissanut atorneqarsinnaapput.

Naalackersuisut taamatut oqaaseqarlutik allannguutissatut siunnersuutigineqartoq akuerineqassasoq inassutigaat.

Allannguutissatut siunnersuut: Kalaallit Nunaanni sineriak tamakkerlugu imartatsinni qassutit allallu aalisarnermut atortut salinneqarnissaannut suliniutissatut pilersaarummik Naalakkersuisut UPA2020-imut saqqummiusseqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.